

Justitsministeriet

Dato: 10. februar 2009

Dok.: MOA40629

Sagnr.: 2008-792-0772

Udkast til tale

Til brug ved besvarelsen af samrådsspørgsmål I stillet den 19. december 2008 af Folketingets Boligudvalg (Alm. del) til justitsministeren og velfærdsministeren

Spørgsmål I

”Er ministeren indstillet på at justere den nugældende lovgivning om videoovervågning af boligområder m.v., med henblik på at imødekomme et ønske fra mange boligforeninger om at der fastsættes klare regler for opsætning, registrering og brug af billedmaterialet m.m.?”

Svar:

1. Samrådsspørgsmålet angår boligforeningers adgang til at foretage tv-overvågning af boligområder mv. og den efterfølgende brug af dette materiale. Spørgsmålet er stil-

let både til mig og velfærdsministeren. Jeg vil starte med at svare på spørgsmålet for så vidt angår Justitsministeriets område, og herefter vil velfærdsministeren svare vedrørende sit område.

2. Jeg vil gerne starte med at slå fast, at jeg har stor forståelse for, at boligforeninger i stærkt belastede områder kan have ønske om at foretage tv-overvågning af områder, som benyttes til almindelig færdsel.

Jeg er som justitsminister meget optaget af at sikre, at de beboere, som oplever, at deres boligområde bliver chikaneret af hærværk, uro og ildspåsættelser mv., får en tryk og sikker hverdag, og jeg har med stort udbytte besøgt bl.a. boligområderne i Ishøj, Askerødparken og Mjølnerparken.

Jeg vil gerne understrege, at politiet er meget opmærksom på problemerne med uro og utryghed i visse stærkt belastede boligområder, og jeg har forstået, at de større

boligselskaber i uroplagede boligområder har en løbende kontakt til det lokale politi. Det gælder både den konkrete politimæssige indsats over for uro, hærværk mv. og den generelle forebyggende indsats i disse områder, som velfærdsministeren også vil komme ind på.

Politiet har i den forbindelse også stor fokus på at sikre en tæt politimæssig tilstedeværelse i uroplagede boligområder, herunder f.eks. i Gjellerup-området.

Jeg kan tilføje, at politiet efter de gældende regler efter en politifaglig vurdering kan iværksætte tv-overvågning af frit tilgængelige områder, herunder i boligforeninger. Jeg har forstået, at Midt- og Vestsjællands Politi har besluttet at iværksætte tv-overvågning i Askerødparken ved Hundige, og at denne overvågning forventes at være på plads sidst på foråret i år.

3. Jeg vil nu vende mig mod det, som er temaet for samrådet i dag: Boligforeningers muligheder for at tv-overvåge frit tilgængelige områder.

De gældende regler om privates adgang til at tv-overvåge offentligt tilgængelige arealer giver ikke mulighed for, at boligforeninger kan tv-overvåge frit tilgængelige områder i bebyggelsen.

Reglerne herom findes i tv-overvågningsloven, der indeholder et almindeligt forbud mod privates tv-overvågning af områder, der benyttes til almindelig færdsel. Loven indeholder nogle undtagelser til dette generelle forbud, men de åbner ikke mulighed for, at f.eks. boligforeninger kan foretage tv-overvågning af bl.a. parkeringspladser, stiarealer eller andre åbne arealer i boligområdet.

Tv-overvågningsloven regulerer ikke, i hvilket omfang f.eks. en boligforening kan tv-overvåge områder, som ikke er frit tilgængelige, f.eks. aflåste cykel- eller parke-

ringskældre. Det afhænger bl.a. af reglerne i persondataloven om, at en behandling af personoplysninger i det enkelte tilfælde skal være saglig og proportional.

4. Reglerne om privates tv-overvågning er udformet ud fra en afvejning af hensynet til privatlivets fred, herunder borgernes adgang til at kunne færdes i det offentlige rum uden at blive tv-overvåget, over for hensynet til, at det i visse tilfælde kan være velbegrundet, at private har mulighed for at tv-overvåge frit tilgængelige steder, hvis det er nødvendigt af hensyn til kriminalitetsforebyggelse mv.

Reglerne i tv-overvågningsloven er blevet nøje overvejet og revideret for nylig ved en lovændring i 2007, der byggede på en betænkning fra et sagkyndigt udvalg – det såkaldte Tv-overvågningsudvalg.

På baggrund af Tv-overvågningsudvalgets betænkning blev der i 2007 givet mulighed for, at bl.a. banker, restauranter og detailbutikker kan tv-overvåge egne indgange

og facader samt når det drejer sig om arealer, der ligger i direkte tilknytning hertil, hvis det er klart nødvendigt af hensyn til kriminalitetsbekæmpelse. Udvalget lagde derimod ikke op til, at private i visse tilfælde mere generelt skulle have mulighed for at tv-overvåge frit tilgængelige områder.

En udvidelse af privates muligheder for at foretage tv-overvågning kan rejse en række forskellige spørgsmål, og det er selvfølgelig væsentligt at være opmærksom på overvejelserne herom i Tv-overvågningsudvalgets betænkning fra 2006. Men det er også væsentligt at være opmærksom på, at der kan være andre tilfælde, hvor der kan peges på et tilsvarende væsentligt praktisk behov for, at private får mulighed for at foretage tv-overvågning, som ligeledes er begrundet i kriminalpræventive hensyn.

I den seneste tid har der navnlig været peget på, at der i boligforeninger i stærkt belastede områder kan være behov for at kunne tv-overvåge også områder, som benyttes

til almindelig færdsel. Og det er jo også temaet for samrådet i dag.

Jeg kan bl.a. henvise til, at det af den seneste udgave af månedsbladet Boligen (februar-udgaven), der udgives af Boligselskabernes Landsforening, fremgår, at 10 ud af 13 blandt de største boligforeninger i landet har givet udtryk for, at der bør indføres en adgang for foreningerne til at tv-overvåge parkeringspladser og stiarealer.

Det fremgår, at dette ønske navnlig er begrundet med de stigende problemer med bl.a. bilafbrændinger, uro og hærværk, der har været i en række udsatte boligområder. Herudover peges der på, at der i flere boligforeninger, hvor der i dag er etableret tv-overvågning af ikke offentligt tilgængelige arealer som eksempelvis kældre, har været mindre hærværk, og at beboerne her oplever en større tryghed.

Jeg har som tidligere nævnt stor forståelse for dette ønske fra boligforeninger i udsatte og stærkt belastede områder om at kunne tv-overvåge også frit tilgængelige områder. En sådan tv-overvågning kan bl.a. være et redskab, som politiet kan bruge til at opklare forbrydelser, og det er mit klare indtryk, at tv-overvågning også kan være med til at skabe øget tryghed og følelse af sikkerhed for det store flertal af lovlydige beboere og andre, der færdes i sådanne udsatte områder.

Det er også mit indtryk, at der blandt beboerne i disse områder er et bredt ønske om at få iværksat tv-overvågning, og at der generelt er en positiv holdning over for tv-overvågning i sådanne belastede områder.

Hertil kommer naturligvis, at tv-overvågning vil kunne have en kriminalpræventiv effekt over for de typer af kriminalitet – f.eks. hærværk mod biler – der finder sted i udsatte boligområder.

5. På denne baggrund er jeg indstillet på at ændre reglerne i tv-overvågningsloven, så der bliver mulighed for, at f.eks. boligforeninger i udsatte og stærkt belastede områder kan få tilladelse til at tv-overvåge frit tilgængelige områder, f.eks. stiarealer og parkeringspladser, og jeg agter at fremsætte et lovforslag herom i begyndelsen af næste folketingssamling.

Den endelige lovtekniske udformning af sådanne regler er endnu ikke på plads, men jeg forventer, at der bliver tale om en ordning, hvor f.eks. en boligforening i et udsat boligområde under nærmere angivne betingelser kan få tilladelse fra den lokale politidirektør til i en periode at tv-overvåge afgrænsede områder, som benyttes til almindelig færdsel, f.eks. stiarealer og parkeringspladser i bebyggelsen.

En sådan ordning vil navnlig sigte mod boligforeninger mv., men ordningen bør efter min opfattelse udformes således, at politiet også vil kunne give tilladelse til tv-

overvågning i andre boligområder, hvis der søges herom af en forening eller lignende, som repræsenterer den overvejende del af beboerne i området. Det vil f.eks. kunne dreje sig om en grundejerforening i et beboelsesområde, som ligger i nær tilknytning til en belastet boligforening, og som oplever nogle af de samme problemer.

En sådan mulighed for tv-overvågning i udsatte og stærkt belastede boligområder vil efter min opfattelse kunne bidrage til at skabe øget tryghed og sikkerhed for beboerne i disse områder og vil også kunne være en hjælp for politiet i de tilfælde, hvor der f.eks. sker hærværk eller andre former for kriminalitet i området.

6. Jeg kan i øvrigt tilføje, at det kommende lovforslag om ændring af tv-overvågningsloven efter min opfattelse også bør give mulighed for, at f.eks. fodboldstadions og andre idrætsanlæg kan få tilladelse til at tv-overvåge frit tilgængelige områder, f.eks. parkeringspladser, som et led i indsatsen mod hooliganisme, hvor kyniske urostifte-

re og hærværksmænd ødelægger en sportsoplevelse for det store flertal af tilskuere.

Der er også her blevet peget på, at det vil være væsentligt for fodboldstadions mv. at kunne foretage tv-overvågning i forbindelse med en såkaldt højrisiko fodboldkamp, hvor der kan være risiko for uroligheder. Tv-overvågning vil kunne være med til at skabe øget tryghed for det store flertal af fredelige tilskuere. Den vil samtidig kunne være en hjælp, hvis der opstår uroligheder, idet kontrollører og tilkaldt politi hurtigt kan sendes til det rigtige sted omkring stadion, og en hjælp ved politiets efterfølgende opklaring af eventuel kriminalitet.

Også i denne situation vil jeg lægge op til en ordning, hvor politidirektøren under nærmere angivne betingelser kan give tilladelse til tv-overvågning ved bestemte fodboldkampe og andre sportsbegivenheder.

Nogle vil måske mene, at vi med de lovændringer, som jeg har skitseret, giver alt for meget plads til privates tv-overvågning og for alvor begynder at nærme os et overvågningssamfund. Det mener jeg ikke er rigtigt. Der er jo ikke tale om en fri og ukontrolleret adgang til at foretage privat tv-overvågning.

Den skitserede ordning bygger således på, at f.eks. en boligforening alene kan iværksætte tv-overvågning, hvis den lokale politidirektør har givet tilladelse. Det er en betingelse for en sådan tilladelse, at overvågningen har en kriminalpræventiv begrundelse, og politidirektøren skal påse, at tv-overvågningen ikke udstrækkes videre, end hvad disse kriminalpræventive hensyn kan begrunde. Endelig bygger ordningen på, at tilladelse til tv-overvågning kun kan gives i tilfælde, hvor den forening eller lignende, der søger herom, repræsenterer beboerne i området, så det sikres, at der er opbakning fra beboerne til overvågningen af det pågældende boligområde.

7. I samrådsspørgsmålet spørges der også til regler om registrering og brug af billedoptagelser fra tv-overvågning.

Jeg kan herom oplyse, at der i forbindelse med den seneste ændring i 2007 af tv-overvågningsloven blev gennemført en række ændringer af persondataloven for at sikre borgerne en styrket retsbeskyttelse ved tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed.

Der blev således indført særlige regler i persondataloven om sletning og videregivelse af billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed.

Efter persondatalovens § 26 a må de pågældende optagelser kun videregives, hvis (1) der foreligger udtrykkeligt samtykke hertil fra den berørte person (den registrerede), (2) videregivelsen følger af lov, eller (3) videregivelsen sker til politiet i kriminalitetsopklarende øjemed,

dvs. med henblik på, at oplysningerne kan indgå i en politimæssig efterforskning.

De pågældende optagelser skal slettes senest 30 dage efter optagelsen, medmindre det er nødvendigt af hensyn til den dataansvarliges behandling af en konkret tvist. I givet fald skal den person, som tvisten vedrører, underrettes inden udløbet af 30 dages fristen.

Overtrædelse af disse regler om videregivelse og sletning af oplysninger straffes efter persondataloven med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Herudover gælder persondatalovens almindelige regler om behandling af personoplysninger, herunder lovens krav om saglighed og proportionalitet.

Disse regler i persondataloven vil i givet fald også gælde for de regler om bl.a. boligforeningers tv-overvågning, som jeg som tidligere nævnt vil fremsætte lovforslag om.

Efter min opfattelse er der med de gældende regler i persondataloven ikke behov for yderligere regler om registrering og brug af sådanne billedoptagelser.

8. Hvis jeg kort skal sammenfatte, så bygger reglerne om privates tv-overvågning på en balance mellem hensynet til privatlivets fred over for hensynet til kriminalitetsforebyggelse og kriminalitetsbekæmpelse. Det er efter min opfattelse vigtigt at sikre bl.a. borgerne i udsatte og stærkt belastede boligområder en tryk og sikker daglighed og et værn mod kriminalitet i nærområdet. Efter min opfattelse vil tv-overvågning i sådanne områder i den forbindelse være et godt og nyttigt redskab, og jeg mener, at vi med den ordning, som jeg har skitseret i dag, ikke vil gå længere, end hvad der er sagligt velbegrundet ud fra kriminalpræventive og tryghedsskabende hensyn.